

SPAS JI BO ALÎKARÎYA WAN

Aydin Batur
Beroj Mukrîyanî
Bîrgun Uzûm
Durust Îzzet
DÎHA
Dûrzan Cîrano
Eşref Bolumcu
Ferhat Arslan
Mazlûm Sîyabend
Mûrat Adiyaman
Orhan Tanhan
Şikrî Tûran
Zeynep Yaş

Kovara folklorê ya sê mehane

Sal: 3

Hejmar: 10

Xwedî: Li ser navê Weqfa Mezopotamyayê, Selîm Olçer

Berpîrsa Nivîsan: Gevrîye Atli

Edîtor: Eşref Keydanî

Redaksiyon: Evîndar Şevîn

Desteya Weşanê:

Celîlê Celîl

Bêrîvan Matyar

Elîf Gunduz

Mem Mukrîyanî

Zîya Mukrîyanî

ISSN: 2667-6443

Grafîk: Sevînç Adiyaman

Fotoyê bergê pêş: Beroj Mukrîyanî

Fotoyê bergê paş: Aydin Batur

Navnîsan: Weqfa Mezopotamyayê

Mezopotamya Eđitim Bilim Sanat Sađlık ve Kùltùr Vakfı

İktisadi İřletmesi

Urfa Yolu Üzeri, Serhat Plaza A/Blok

Kat: 11 No: 29 Kayapınar/Diyarbakır

Sertifika No: 42382

Çapxane: Aliođlu Matbaacılık Bas. Yay. ve Kađ. San. Tic. Ltd. Őti.

Orta Mah.Fatin Rùřtù Sk. No: 1-3/A Bayrampařa-İstanbul

Tel: 0212 612 95 59

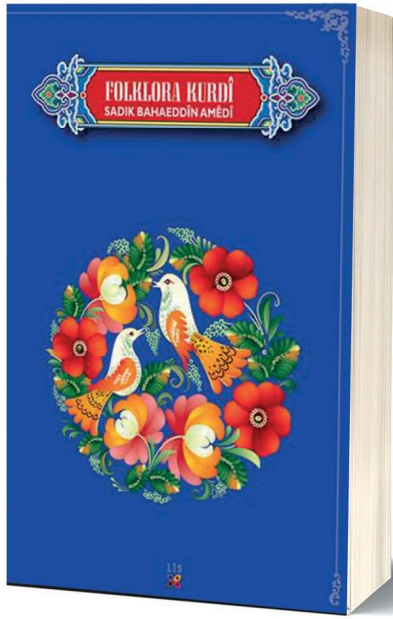
Sertifika No: 16919

TÊKILÎ

folklorame@gmail.com ✉

folklorame 🐦 📷 📺 📱

Her nivîskar ji nivîsa xwe
berpîrsiyar e.

Pirtûka pêşnîyazkirî

Navê pirtûkê: Folklorê Kurdî
Nivîskar: Sadiq Bahaeddîn Amêdî
Weşanxane: Weşanxaneya Lîsê

Ferhat Arslan

Naverok

5. Ji edîtorî
6. Mêro alvêr i, carna kar i carna xisar i, **Bêrîvan Matyar**
9. Nokên qelandî, **Ayela Zarto**
15. Kilama Hesenê Sedo, **Elîf Gunduz**
16. Borê Qer, **Ahmet Seyarî**
21. Xaçepirsa folklorê, **Oktay Altûn**
22. Hin îdyomên Erxenîyê-1, **Eşref Keydanî**
25. Aqil û siûd, **Kurdjan Sorî**
44. Ecîn, **Şehrîban Matyar**
47. Mormorî, **Wildan Sevîm**
49. Bawerîyên gelî, **Nûredîn Vûral**
56. Tiştanokên Qelqelîyê, **Mehmet Yildirimçakar**
58. Gora Le'lixanê û Pira Baft, di nameya Mela Xelefê Bafeyî da, **Hêmin Omar Ahmad**
62. Ahmed û Miheme, **Mehpûs Serhedî**
70. Danasîna Pirtûka Xoce Simayîl, Dîne Bîrewer, **Alan Pîrê**
78. Çend pêkenok, **Mem Mukrîyanî**
81. Hin gotinên kêmnas yên Herêma Botanê, **Dildar Botî**
89. Du kilam ji eşîra bêrtîyan, **Helbest Çetîn**
91. Dewrêşê Evdî (Delal), **Evîndar Şevîn**
98. Bastîqa qelandî, **Xecê Bîşeng**
100. Ji Kurecîka Meletîyê du şîn û çîrokên wan, **Mahîr Ugur**
108. Hinek gotinên pêşîyan ji Herêma Botanê, **Rênas Xendekî**

Ji edîtorî

Bendewar û hezkirîyên folklorê, va îca jî me cilika xwe ji avê derxist û me ji we ra hejmarê xwe ya 10ê amade kir. Pîroz be li cimeata kurdan.

Wekî ku Seydayê Tîrêj jî dibêje, em dizanin “warê me welat e, rêça me dût e.” Ji ber ku barê me barê welatekî ye, barekî giran e; û rêya me jî dût e. Ev rêya dût jî bê arîşe jixwe nabe. Hin nexweşî û problem derketin pêşîya me di pêvajoya derxistina vê hejmarê da, loma jî em dereng man. Biborin ku me hûn ji tama folklorê bêpar hêlan. Herku me qala derengmayîne kirîye, ez dixwazim ku gotinê bînim ser problemên derketine pêşîya me. Yek jê ev e ku dema nivîsek ji me ra tê û li jine dixwîne û dinirxîne, ligel xalên destnîşankirî ji nûseran ra tê şandin. Ji xalên ku em destnîşan dikin yek ew e ku divê berhevkar deqa xwe kontrol bikin û deqê bi awayekî baş deşîfre bikin û ti guhertinan tê da nekin. Ligel ku em her car vê hişyarîyê dikin, piştî çend caran em nivîsan kontrol dikin û li dangan guhdarî dikin, em dibînin ku berhevkarên baş guh nedaye zarbêjê/î. Îcar em mecbûr dimînin ku nivîsê li xwedîyan vegeznin da ku ji nû ve li ser bixebitin. Îcar ev jî dibe sebeb ku li me bibe derengî. Çimkî nivîsek çend caran diçe û tê, heta ku rêkûpêk bibe. Yek jê jî ew e, di nivîsên lêkolînî da divê lêkolêr çavkanî û palpiştên xwe bi awayekî zanistî destnîşan bikin. Ku ev palpişt û çavkanî tune bin, şik û guman sîya xwe berdide ser nivîsê.

Dîsa di vê hejmarê da, bi beşên cuda yê folklorê me ji we ra tamîşk amade kirin. Ji zargotin û bawerîyên gelêrî, ji çanda xwarin û vexwarinê, ji muzîka gelêrî me ji we ra hin nimûne berhev kirin û amade kirin. Hêvîya me ew e ku bi dilê we be.

Di tûrikê me yê zargotinê da gelek keresteyên cihêreng hene, xebroşka Mehpûs Serhedîyî ya Qerejdaxê, xebroşka dipîdirêj ya Kurdjan Sorîyî ya bi navê Aqil û Siûd, tiştanokên Qelqelîyê, îdyomên Erxenîyê, du stranên şîne û çîrokên wan yê Herêma Kûrecîkê hin ji wan cihêrengîyan in. Dîsa menqîbeya Borê Qer ku Ehmed Seyarîyî berhev kirîye berhevoeka balkêş e, çimkî ev menqîbe yan jî qewl hîn di sedsala

16. da ji alîyê Elî Herîrîyî ve hatîye nivîsîn. Herçend ev berhevok, ne ew metin be jî, tê famkirin ku pênc qirn in ku miletê me guh daye heman babetan. Mijar neguherîne, lê awayê ristîn û vegêranê guherîne û gihîştine heta roja me.

Ku êdî zivistan e û wexta berfê ye, Xwedê bike we nokên xwe qelandibin û bastîq jî we amade kiribe ji qelandinê. Ku we amade nekirîye fermo nivîsên me bixwînin û hazirîya xwe ya zivistanê bikin. Li quncikê mala xwe, nokên xwe bidin ber xwe û guh bidin dengê Eda Mahdoyê da ji we ra qala agirê nava dilê Edûleyê bike.

Eşref Keydanî

